

a_1956_004414

П Р О Т О К О Л № 33

Днес, 13. IV 1956 г. се състоя заседание на Художественния съвет, на което присъствуваха за приемане спектакъла "ЗАДМОРСКИ ГОСТИ" /след гледане на II генерална репетиция/ следните другари: Ф. Филипов, Кр. Мирски, М. Бениеш, засл. деят на изк. Н. Лилiev, Ст. Тончев, засл. артисти: Караламбов и Икономов, М. Колчакова, Иванка Димитрова, засл. арт. Хр. Коджабашев, Л. Дюс-табанова, Б. Митев, Д. Бочев и някои външни лица поканени от ръководството на театъра: др. Ив. Башев, др. Володин, Ал. Дунчев, Мице Андонов, проф. Г. Цанев, Н. Парушев, Боян Балабанов и четири ма души - представители на ЦК и на М-во на външните работи.

Ф. ФИЛИПОВ - Въпросът, по който се събираме има две страни: първо - отговаряме с тази пиеса на възникнали въпроси около новата международна обстановка, която е назряла. В пиесата няма нищо, което според нас да засегне отношенията ни с Англия, но се чука гласове, че тя не е навременна и именно това трябва да обсъдим. Второ - имаме молба да ни кажете своето мнение и за това как се изнася пиесата и какви художествени постижения или слабости намирате. Трябва да ви съобщя, че тя се играе понастоящем в Москва в Театъра на транспорта.

КР. МИРСКИ - Въпросът е самата пиеса как се възприема от зрителя. Ние се боехме, че пиесата сама за себе си не е достатъчно убедителна. в някои ситуации, но може би в представлението това не личи. Днес Пламен Чаров и Бобчевски попрехвърлиха мярката.

Проф. Г. ЦАНЕВ - Тук има два въпроса - единият е за пиесата, другият - за постановката. Пиесата не съм чел, но от това което чух и видях впечатлението ми е, че това не е никаква пиеса, това е фейлетон, инсцениране на една много актуелна тема - за мирна възможността мирно да съществуват и да поддържат връзка държави с различни системи. В този смисъл може да мислим за постановката на такова произведение, на което аз почти се затруднявам да правя анализ, но все пак то е избрано и затова ние трябва да направим така, че, въпреки неговите слабости, да го представим на публиката.

Да почнем от заглавието: това е книжен, съчинен израз и аз предлагам да бъде "Гости от чужбина". После завесата, която е сложена със всичките знамена е нещо наивно и подходящо за провинциален театър. - безвкусица. Двамата - Чаров и Бобчевски - превръщат играта в някакъв фарс. В работата на Виктор Георгиев е общо взето добра, но, когато той сяда на печката и си протяга тези страшни крака, е много грозно - трябва поне веднага да ги обуе в чехли.

Магнева ми се струва в много моменти недостатъчно убедителна.

Може би трябва да се помисли и за дългите антракти.

Това са моите бележки. Мисля, че, ако се поработи още върху пиесата в тая посока, ще може да се доведе до публиката. Едно е ясно, че може би не е трябвало да се вземе тази пиеса.

М. АНДОНОВ - Аз повече от това, което каза другарят Цанев не мога да кажа, но смятам, че тази пиеса не е за Народния театър и като художествено произведение това е съчинена пиеса, измислена. Смятам още, че режисурата в постановката вече малко по неправилен път е тръгнала в показването на тая идея на спектакъла. Впечатлението ми ~~е~~ от представлението е, че тези хора - лордовете - ги иронизираме твърде много, много ги изобличаваме.

КР. МИРСКИ - Как може да говорите така некомпетентно! Нали това е сатира? Всяко нещо има известни граници. Събрали сме се на съвет. Действително, когато един човек може да говори такива неща, какво може да очакваш от него.

М. АНДОНОВ - Елементарна търпимост се изисква от хората. Аз повече на този съвет не мога да остана.

/Др. Андонов напуска заседанието./

КР. МИРСКИ - Никой не е загубил, че си е отишъл.

АЛ. ДУНЧЕВ - Защо да не се изкаже така?

КР. МИРСКИ - Когато един човек не разбира една работа, по-добре да не се изказва по нея. Това не му е за първи път. Който го е викал, той да отговаря.

Ф. ФИЛИПОВ - Другарят Андонов е изпратен от РАБИЗ. Ех, че неприятно!

КР. МИРСКИ - На мен не ми е неприятно.

АЛ. ДУНЧЕВ - За нас ще е много по-опасно да се изкажем, защото не сме специалисти.

КР. МИРСКИ - За вас не е никак опасно, но човек, който пише критики, значи сам има претенции, че е специалист, и значи не е никак на мястото си.

Н. ПАРУШЕВ - Мисля, че тази пиеса не е много сполучлива произведение за Народния театър. За пръв път в залата на Народния театър аз се почувствувах малко неудобно.

Първо комедията трябва да произтича от комедийните ситуации, а не от самото сценическо изпълнение, което в редица изпълнения е много драстично. Виктор Георгиев застава на тази печка като китайски мандарин и това буди смях. Лично аз неотдавна имах случай да наблюдавам двама души англичани - изключително делови хора. И двамата бяха така високи, като Виктор Георгиев, но имаха една особена искреност на маниерите и дори в обикновенния си говор не разговаряха на висок тон. Трябва да се тушират тези неща, а и в лавката тези очудвания...

КР. МИРСКИ - И в ремарките са отбелязани, а ако не се очудват - няма събития.

Н. ПАРУШЕВ - Всеки случай това, което се показва на сцената днес, не е за пред зрителя. Всичко е казано на вестникарски език.

/В изказването си всички другари от ЦК на БКП единодушно отрекоха пиесата, като произведение, което се налага да го играе именно Народния театър - и идейно, и художествено несполучлива./

ИВ. БАШЕВ - Аз не приемам в никакъв случай, че пиесата пък не е годна за нищо. В драматургическо отношение страда от много недостатъци, за които говори другарят Георги Цанев, другарят Мирски. Но това го има и на страниците на нашите вестници. Не може така да се отреже с голямата каратура. В постановката трябва да проличи не толкова отношението на автора към англичаните, а отношението на съветския човек от затънтения край към тях. А ние ще кажем мнението си, това което мислим за англичаните. В това няма нищо страшно.

За мен пиесата не е вредна и може да излезе сега. Верно, че не е за ръста на Народния театър, може да отиде и на друга сцена, по това няма защо да спорим.

В постановката другарят Мирски проявява не лукавство, а жлъч, малко сухо отношение към англичаните - подчинил се е твърде много на идеята на автора, вместо да се мъчи да промени това негово отношение. Тук по моему трябва и режисьор, и актьори да подхождат по-свободно. Първо да се каже "мърша" е безвкусица.

КР. МИРСКИ - Ще го махнем.

Б. БАЛАБАНОВ - Може и по-лоша дума да кажеш - че три часа на сцената се демонстрира мърша. Но пиесата е навременна, защото англичаните от промяната на курса и от Женевското съвещание не са станали по-други и по-умни не са станали. Трябва обаче другарят Мирски да изправи една грешка при поднасяне на образите - по-голяма съдържаност трябва да има, по-сериозно отношение на персонажите към играта и към себе си - така дивотиите, които поднасят на публиката, ще направят по-голямо впечатление.

Ако се поправят тези неща, трябва да се пусне пиесата, иначе театърът ще накърни своето реноме, но, разбира се, това ще решат ръководителите на театъра и Художествения съвет.

АЛ. ДУНЧЕВ - Първо искам по въпроса за атмосферата на Художествения съвет да кажа нещо. Смятам, че другарят Мирски не постъпи правилно със своето поведение и някакси лошо се получи. Макар ние, като включвам и себе си, да знаем, че такива неща се случват, но сега има и по-външни хора от нас и не биваше другарят Мирски така да постъпи - още повече, че другарят Андошов е представител на РАБИЗ. Това е лично мое мнение.

КР. МИРСКИ - Аз мога да ви донеса подписите на много хора и тогава ще поставите въпроса пред РАБИЗ. Има нормален път за това и такава обстановка не предразполага към дискусии, към спорове.

АЛ. ДУНЧЕВ - Другарят Мирски не вижда ползата да спори с другаря Андошов. Аз смятам, че такава атмосфера не подобава за Народния театър. Тук съвсем единодушно се дойде до мнението, че тази пиеса не е за ранга на Народния театър. И мен ми се струва, че изработването на репертоара тук, в Художествения съвет, не почива на здрави основи. Ето такива слабости не бива да се допускат.

По пиесата - аз смятам, че тя би могла да се играе при едно условие - да се премахне това пресилено окаркачуряване на англичаните, което се превръща в самоцел, въпреки, че стилът на автора е достатъчен да се осмее предразсъдъците, с които англичаните идват в Съветския съюз. Получава се грубо иронизиране.

Завесата да се махне - придава циркаджийски вид.

III к. основно да се преработи. След това да се гледа още веднаж от Художествения съвет, но в тоя вид мисля, че е прибързано да се пусне.

СТ. ТОНЧЕВ - Трябва да се има пред вид и не се забравя едно, - че пиесата е предназначена за нашия среден зрител, който обикновено ~~живее~~ върви с известно малко закъснение.

Разбира се със шаблоните в пиесата трябва да се борим. Темата е много актуелна и с тази пиеса ще отговорим на нуждите на нашия среден зрител.

ВОЛОДИН - Игра се с голям успех в Москва и с добра преса. Аз сам съм я гледал.

СТ. ТОНЧЕВ - Така че, щом всичко е така, ние подпомагаме голямата битка за мир, която се води правилно и справедливо от Съветския съюз. Мисля, че обвиненията, които се хвърлят от някои върху режисьора, са неоснователни. Той е следвал автора и ние бихме могли само да му препоръчаме да тушира малко образите на англичаните. И на мен не ми се хареса тая III картина - гонят се по леглата като дяволи. Не ми се хареса Конфорти - в своето поведение той трябва да скъса със старите си маниери и външно, защото той декларира, че се е поправил.

Аз поддържам становището на другаря Башев и другарят Мирски, който явно е употребил много усилия, ще употреби още малко енергия, за да доведе представлението до премиера. Пиесата ще има успех и ще свърши някаква работа.

ВОЛОДИН - Само, ако се прочетат западните вестници, ще се види, че пиесата не е никак остаряла. Тя е написана по горещите следи на събитията - почти едновременно със Женевското съвещание. В нея, разбира се няма да търсим качествата на Шекспир. Ако другарят Мирски положи още малко усилия, ще се получи приемлив спектакъл.

М. КОЛЧАКОВА - Има огромна разлика от това, което видяхме оня ден и днес. Много по-добра игра дават и Магнева, и Икономова, но за сметка на това Бобчевски, Чаров даже и Лео Конфорти пресиляха в играта.

КР. МИРСКИ - Това е безспорно. Казвате пресилено е това подскачане върху леглата в III к., но по-малко пресилено ли е това, че един представител на английския парламент взима едно дете за член на ГПУ? В централни вестници в СССР се пише: за "Задморски гости" - "такива вяли и скучни постановки, като на "Задморски гости" - не са желателни".

С отлагане на премиерата не знам какво още ще поправам. Моля главния режисьор да помогне, защото аз изгубих поглед за по-дълбоки поправки.

По отношение на другаря Мицо Андонов съжалявам, че не се въздържах. Напоследък на мен това ми се случва по-често. Но не е за пръв път, когато той излиза с твърде странни изказвания и аз съм готов пред публична аудитория да повтора същото и да го подкрепя с факти. Нещастieto е, че този човек пише критики и доказва пълното си невежество и то в страниците на вестник като "Работническо дело".

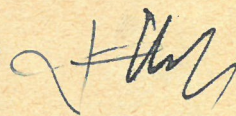
Ф. ФИЛИПОВ - Трябва да благодаря на другарите, които се отзоваха на поканата на ръководството на Народния театър да дойдат на съвета и ни кажат своите впечатления. Моля да ни извините за това, което се случи. Аз не мога да оправдая другаря Мирски, но в основата си има нещо, което му дава ~~живенни~~ подтик така да постъпи.

Поканихме няколко писатели, от които само др. Балабанов е тук.

Вашето изказване за пиесата съвпада с изказването на някои членове на Худсъвета. Те не са така нови за нас. Ние знаем, че пиесата има слабости, но поради ~~актуелността~~ актуелността на темата ние ще положим всички усилия да нанесем препоръчаните от вас поправки, за което и аз ще помогна да се тушират някои образи и мизансцен. Репликите на децата при любовните отношения да се съкратят, ~~ЖКМ~~ ^{ДОМ} не се намериха по-големи деца.

С наясно съкращенията и поправките трябва да се бърза, защото пиесата старее със дни. Те в един следобяд може да се съкратят и на едно закрито представление ще поканим писатели, журналисти и критици да дойдат, а може да дойдат и онези от вас, които искат да видят до къде сме стигнали на тази генерална репетиция.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

РЕШЕНИЕ, взето на заседанието на
ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ от 13. IV. 1956 година

След като членовете на Художествения съвет наново гледаха генералната репетиция на комедията "Задморски гости", в присъствието на поканени представители на Министерството на културата, ЦК, Писателския съюз, Външно министерство, се взе решение във вторник, 17. IV. 56 г. - 10 часа да се даде генерална репетиция с публика, на която членовете на съвета и поканените външни лица пак ще присъствуват, за да преценят дали може да се пусне премиерата след като техните бележки са възприети и нанесени в спектакъла.

ДИРЕКТОР:

София,
14. IV. 1956 г.